

VI Międzynarodowa Konferencja Doradców Podatkowych z cyklu „PODATKI BEZ GRANIC”

PRAGA 9-10 października 2015

W dniach 9 -10 października 2015 roku w Pradze odbyła się VI Międzynarodowa Konferencja "Podatki bez granic", którą wspólnie zorganizowały Izba Doradców Podatkowych Republiki Czeskiej oraz Dolnośląski Oddział Krajowej Izby Doradców Podatkowych pod honorowym patronatem merytorycznym Krajowej Rady Doradców Podatkowych i medialnym Portalu Infor.pl.

Honorowe patronaty nad konferencją objęły: Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Pradze – w imieniu Pani Ambasador Grażyny Bernatowicz w konferencji uczestniczył Sekretarz ambasady Pan Arkadiusz Toś, Ambasada Republiki Czeskiej w Warszawie, Honorowy Konsul Republiki Czeskiej we Wrocławiu oraz CFE - Confederation Fiscale Europeenne (Europejska Konfederacja Podatkowa).

Także dzięki uprzejmości i zaangażowaniu partnerów konferencji: Datev – Czechy, Wolters Kluwer – Czechy, Słowackiej Izby Doradców Podatkowych, Izby Doradców Podatkowych Norymbergii (Steuerberaterkammer Nürnberg), Warty – Towarzystwa Ubezpieczeń i Asekuracji – Polska oraz Niemiecko-Czeskiej Izby Gospodarczej (Die Deutsch-Tschechische Industrie-und Handelskammer) konferencja zyskała prawdziwie międzynarodowy charakter.

Wydarzenie skierowane było do uczestników z Polski i Republiki Czeskiej oraz Niemiec, Austrii i Słowacji którzy zajmują się podatkami. Tematyka konferencji koncentrowała się głównie na praktycznych kwestiach egzekwowania i zwrotów podatku VAT w obrocie transgranicznym, opodatkowania transgranicznej działalności gospodarczej, zakładania oddziałów w drugim państwie, delegowania pracowników do innego państwa jak również omówieniu relacji pomiędzy powiązаныmi podmiotami - identyfikacji obszarów ryzyka i odpowiedzialności przy ustalaniu cen transferowych.

Otwarcia konferencji dokonali: pełniąca obowiązki Przewodniczącej Zarządu Dolnośląskiego Oddziału Krajowej Izby Doradców Podatkowych Pani Danuta Bącler oraz Prezydent Czeskiej Izby Doradców Podatkowych Pan Martin Tuček. Następnie Przewodnicząca Krajowej Rady Doradców Podatkowych Pani Profesor dr hab. Jadwiga Glumińska-Pawlic przywitała zgromadzonych a Pan Profesor dr hab. Bogumił Brzeziński wygłosił wykład inauguracyjny konferencję. Profesor dr hab. Bogumił Brzeziński, który jest również członkiem Rady Naukowej KIDP, zwrócił w swojej wypowiedzi uwagę na potrzebę powołania rzecznika praw podatnika, ponieważ administracja podatkowa coraz bardziej "przykręca śrubę" podatnikom między innymi w związku z rosnącą skalą wyłudzeń VAT. Zauważył również, iż sama formuła podatku VAT jest przestarzała i nie przystaje do obecnych realiów społecznych, wręcz "zjada własny ogon". Wyjaśnił, że w połowie XX wieku, gdy powstał ten rodzaj podatku "handlowano zbożem, węglem, stalą, cegłami, ale nikomu wtedy raczej nie przychodziło do głowy żeby przedmiotem obrotu były same faktury".

Otwierając konferencję zabrali również głos:

Simona Hornochova - wiceminister finansów Czech, która przyznała że państwa znajdują się pod presją malejących dochodów podatkowych.

Bronislav Kovacz (Sekretarz CFE), który zwrócił uwagę na wyzwania stojące przed doradcami podatkowymi. Wymienił w tym kontekście: informatyzację systemu podatkowego, fakt że prawo podatkowe opiera się nie tylko na ustawach ale też na interpretacjach oraz konflikt między przejrzystością działań a obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej przez doradców podatkowych.

Obrady przebiegały w pięciu panelach tematycznych, w których uczestniczyli przedstawiciele trzech państw: Czech, Polski i Niemiec a uczestnicy konferencji mogli włączyć się aktywnie do dyskusji.

Panel pierwszy: Spółki zależne z siedzibą w innym państwie członkowskim – kontekst podatkowy i prawny. Prelegenci w osobach: Lucie Rytirova (CZ), Vlastimil Sojka (Cz) , Paweł Jackowki (PL), Sten Guensel (DE) dyskutowali o tym jakie warunki należy spełnić aby podjąć działalność gospodarczą w poszczególnych krajach, w jakiej formie ją prowadzić oraz jakich obowiązków ewidencyjnych dokonać.

Panel drugi: Praktyczne kwestie dotyczące podatku VAT w obrocie transgranicznym w UE. Przedmiotem dyskusji były praktyczne problemy dotyczące egzekwowania podatku VAT w obrocie transgranicznym pojawiające się przy często zmieniających się przepisach prawnych. Panel prowadziła Kristina Simackova.

Charakterystyki przestępstwa karuzelowego dokonał Robert Wojewódka (PL) Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Opolu: „Karuzelę podatkową” zdefiniować można jako popełniane w sposób zorganizowany przestępstwo wykorzystujące konstrukcję podatku od wartości dodanej (VAT), związaną z rozliczaniem międzynarodowych transakcji towarowych. Oszuści opierają swój proceder o wprowadzoną do systemu VAT UE (od stycznia 1993 r.) zasadę nakładania podatku w miejscu przeznaczenia towarów przemieszczanych między różnymi krajami UE. (Źródło: E. Żbikowska; Przestępstwa karuzelowe, czyli wyłudzenie podatku VAT; Edukacja Prawnicza 6/2009). W łańcuchu transakcji „znikający podatnik” dokonuje wewnątrzspółnotowych nabyć towarów z jednej strony, a dostaw krajowych do bufora lub brokera z drugiej. Zwykle posiada tylko adres rejestracyjny, nie dysponuje majątkiem, nie prowadzi rzeczywistej działalności handlowej, nie składa deklaracji podatkowych, nie posiada dokumentacji księgowej. Przyjmuje często formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, której członkami zarządu są osoby podstawione, tzw. „słupy” lub osoby czy firmy zagraniczne. Pan Robert Wojewódka zwrócił uwagę iż 95 % wykrywanych przez urzędy kontroli skarbowej przestępstw związanych z podatkiem VAT dotyczy transakcji transgranicznych dokonywanych w ramach Unii Europejskiej

Ondrej Macoun z Republiki Czeskiej zwrócił uwagę na fakt, iż wspólnym problemem organów podatkowych w Polsce, Niemczech oraz w Czechach jest brak możliwości komunikowania się w języku urzędowym UE, czyli w języku angielskim. Uznał, że co prawda można zaakceptować jako wspólny problem organów podatkowych w Polsce, Niemczech oraz w Czechach należy traktować brak możliwości komunikowania się w języku urzędowym UE, czyli w języku angielskim. Uznał, że można zaakceptować pierwszeństwo języków narodowych w ramach komunikowania się z organami podatkowymi w poszczególnych państwach członkowskich UE, jednak przy czynnościach transgranicznych typu wnioski o zwrot podatku brak możliwości komunikowania się w języku angielskim jest trudny do zrozumienia.

Dagmara Dominik-Ogińska – Sędzia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu - mówiła między innymi o wpływie orzecznictwa TSUE na postępowania w zakresie oszustw vat w obrocie transgranicznym,. Zwróciła uwagę również na fakt, iż przy wykonywaniu przyznanych im kompetencji państwa członkowskie muszą przestrzegać ogólnych zasad prawa będących częścią wspólnotowego [unijnego] porządku prawnego, wśród których znajdują się między innymi zasada pewności prawa i zasada proporcjonalności i o ile uzasadnione jest, by przepisy przyjęte przez państwa członkowskie służyły jak najbardziej efektywnej ochronie praw Skarbu Państwa, to nie mogą one wykraczać poza to, co niezbędne do realizacji tego celu. Przypomniała również, iż wymaganie, by dostawca przedsięwziął wszystkie środki, których zastosowania można od niego racjonalnie żądać w celu zagwarantowania, by dokonywana przez niego czynność nie prowadziła do udziału w oszustwie

podatkowym nie jest sprzeczne z prawem. Pamiętać należy również o tym że artykuł 28c część A lit. a) akapit pierwszy szóstej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie temu, by właściwe organy państwa członkowskiego dostawy zobowiązały dostawcę, który działał w dobrej wierze i przedstawił dowody wykazujące prima facie przysługiwanie mu prawa do zwolnienia od podatku wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów, do późniejszego rozliczenia VAT od tych towarów, w przypadku gdy powyższe dowody okazują się fałszywe, lecz jednak uczestnictwo dostawcy w oszustwie podatkowym nie zostało ustalone, o ile dostawca ten przedsięwziął wszelkie racjonalne środki, jakie pozostawały w jego mocy, w celu zagwarantowania, by dokonywana przez niego czynność nie prowadziła do udziału w tego rodzaju oszustwie.

Rony Langer przedstawił zasady postępowania dotyczący zwrotu podatku VAT obowiązujące na terenie Niemiec.

W dyskusji pojawiła się teza, że obecny system poboru podatku Vat jest przestarzały i zbyt skomplikowany. Wydaje się, że zrównanie stawek VAT, likwidacja granic fiskalnych poprzez ujednoczenie systemów podatkowych i wymiany informacji oraz obniżenie stawek mogłyby zapobiegać wyłudzeniom VAT.

Panel trzeci: Zobowiązanie podatnika do udowodnienia pochodzenia dochodów podatkowych i majątku. Dyskusja Martina Tucka (CZ), Grzegorza Borkowskiego(PL), Jiri Nekovara (CZ) i Ralfa Busse (DE) koncentrowała się na ujawnianiu dochodów do opodatkowania oraz zakresem wymiany informacji między organami administracji podatkowej poszczególnych państw. Ciekawą zasadę obowiązującą w niemieckim systemie prawnym przedstawił Ralf Busse: „ciężar ustalenia co do okoliczności w sprawie podwyższenia podatku spoczywa na organie skarbowym; ciężar dowodowy w przypadku okoliczności dotyczącym obniżenia podatku spoczywa na podatniku”. Przedstawił również powody wszczęcia dochodzenia przez organ skarbowy w przypadku braku współdziałania.

Panel czwarty i piąty w drugim dniu konferencji dotyczyły problemów określania właściwej podstawy opodatkowania spółek powiązanych funkcjonujących w różnych państwach członkowskich w kontekście różnych ustawodawstw krajowych i umów o unikaniu podwójnego opodatkowania oraz obszarów ryzyka i odpowiedzialności przy ustalaniu cen transferowych. Dyskutowano o doświadczeniach odnośnie stosowania procedur stosowanych przez organy administracji podatkowej w poszczególnych państwach oraz stosowaniu zasad wpływających na ustalenie prawidłowej podstawy opodatkowania w tym o doświadczeniach w sporządzaniu dokumentacji klienta.

Swoje zdania na ten temat przedstawili: Monika Diekert (CZ), Jiri Jindrak (CZ), Rafał Szafraniec (PL), Christian Schmidt (DE), Robert Jurka (CZ), Lenka Lopatowa (CZ) i Andrzej Dmowski (PL).

Andrzej Dmowski przedstawił jedną z najważniejszych informacji dla polskich doradców podatkowych - przedłużenie terminu wejścia w życie planowanych zmian w zakresie dokumentacji cen, tj. do 1 stycznia 2017 r. Podatnicy prawdopodobnie będą mieli zatem ponad rok na analizę planowanych regulacji i ich wpływu na rzeczywistość gospodarczą podatników, wypracowanie nowych rozwiązań i rozplanowanie prac, związanych z przygotowaniem dokumentacji podatkowych. Nowelizacja ustaw podatkowych likwiduje progi wartościowe, powyżej których podatnicy są zobowiązani sporządzać dokumentacje cen transakcyjnych. Wskazał również, że - co ważne - dokumentacji podlegać będą jedynie te transakcje i zdarzenia, które mają istotny wpływ na wysokość dochodu (straty) Podatnika. Ustawodawca wprowadza nowe pojęcie – transakcje lub zdarzenia, mające istotny wpływ na wysokość dochodu (straty) podatnika i zdecydował się na wyjaśnienie pojęcia „transakcji lub zdarzeń, mających istotny wpływ na wysokość dochodu (straty)”. Definicja opiera się na określeniu wartości transakcji lub zdarzeń w oparciu o wysokość przychodów, osiągniętych przez Podatnika w poprzednim roku podatkowym. Wartość transakcji lub zdarzeń, podlegających obowiązkowi

sporządzania dokumentacji cen transakcyjnych będzie zatem zależeć od całości przychodów podatnika.

W konferencji uczestniczyło ponad 100 doradców podatkowych z DOKIDP i Czeskiej Izby Doradców Podatkowych Izb, które zorganizowały to przedsięwzięcie, a także doradcy z innych regionów Polski, jak również z Niemiec, Słowacji i Austrii. W czasie spotkania nie zabrakło elementów integrujących środowiska doradców podatkowych z krajów uczestniczących w konferencji. Konferencja stworzyła również przestrzeń dla osobistych spotkań doradców podatkowych z sąsiadujących krajów Europy Środkowej nad tematami przekraczającymi nasze wspólne granice poprzez udział w imprezach towarzyszących. Zorganizowano meeting point, gdzie doradcy mogli skonfrontować swoje zawodowe potrzeby i doświadczenia oraz imprezy towarzyszące m.in. uroczysty bankiet i zabawę w konwencji kultury japońskiej oraz wycieczkę po Pradze zakończoną wspólną kolacją w jednej z restauracji w centrum Pragi.

Do zobaczenia na kolejnej konferencji z cyklu „Podatki bez granic”

Danuta Bącler Wiceprzewodnicząca DO KIDP

dr Jacek A. Zieliński - Wiceprzewodniczący KRDP